دوشنبه
۱۹ مرداد ۱۴۰۵- ۲۶ صفر ۱۴۴۸ - ۱۰ اوت ۲۰۲۶- شماره ۳۱۰۹-پیاپی ۴۴۲۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶

ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com

تلفن: ۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۰۸)

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱

روابط عمومی: pr@smtnews.ir

چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews
instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com
http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

عکس روز

نمایشگاه حراج آثار هنری «رخ‌ست» اصفهان

منبع: ایرنا

تعدد حساب‌های بانکی برای هر فرد، اگرچه در ظاهر می‌تواند نتیجه توسعه خدمات بانکی و تنوع نیازهای مشتریان باشد، اما در عمل به یکی از نقاط آسیب‌پذیر شبکه مالی تبدیل شده است. حساب‌های متعدد، راکد، کم‌استفاده یا حتی اجاره‌ای، امکان پنهان‌سازی منشأ و مقصد پول را افزایش می‌دهد و رصد درآمد واقعی اشخاص را برای نهادهای نظارتی، سازمان امور مالیاتی و دستگاه‌های متولی رفاه دشوار می‌کند. این درحالی است که ساماندهی حساب‌های بانکی، مسیر پولشویی و فرار مالیاتی را محدود و ارزیابی درآمد خانوارها برای تخصیص عادلانه یارانه را دقیق‌تر می‌کند.

کاهش حساب‌های مازاد

کاهش حساب‌های مازاد و ساماندهی ارتباط میان کد ملی، شماره تلفن همراه و ابزارهای پرداخت، صرفاً یک اقدام فنی در نظام بانکی نیست. این سیاست می‌تواند به شفاف‌تر شدن گردش مالی اشخاص، شناسایی تراکنش‌های غیرمتعارف، کاهش استفاده از حساب‌های اجاره‌ای و اصلاح داده‌های مورد استفاده در دهک‌بندی خانوارها منجر شود. دهک‌بندی خانوارها در ایران بر پایه مجموعه‌ای از داده‌ها، از جمله اطلاعات درآمدی، دارایی‌ها، خودرو، املاک، سفرهای خارجی و گردش‌های مالی انجام می‌شود. هر اندازه داده‌های بانکی دقیق‌تر و قابل اتکاتر باشند، احتمال خطا در شناسایی خانوارهای مشمول حمایت کمتر خواهد شد. بر همین اساس، ساماندهی حساب‌های بانکی باید در کنار اصلاح مدل آزمون وسع و تفکیک درآمدهای شغلی از تراکنش‌های غیرواقعی دنبال شود.

حساب‌های اجاره‌ای و مسیرهای پنهان پول

یکی از مهم‌ترین دلایل ضرورت کنترل حساب‌های مازاد، گسترش استفاده از حساب‌های اجاره‌ای در فعالیت‌های غیرشفاف اقتصادی است. در این شیوه، افراد سودجو با پرداخت مبالغی به اشخاص کم‌درآمد، دانشجویان، بازنشستگان یا افراد فاقد درآمد پایدار، از حساب بانکی آنان برای جابه‌جایی پول استفاده می‌کنند. در نتیجه، گردش مالی بزرگی که ارتباطی با درآمد واقعی صاحب حساب ندارد، به نام او ثبت می‌شود.

این وضعیت دو پیامد هم‌زمان دارد. نخست آنکه امکان پولشویی، انتقال منابع ناشی از فعالیت‌های غیرقانونی و فرار از شناسایی مالیاتی افزایش می‌یابد. دوم آنکه فردی که حسابش در اختیار دیگران قرار گرفته است، در سامانه‌های ارزیابی اقتصادی به‌عنوان فردی با درآمد یا توان مالی بالا دیده می‌شود. این خطا می‌تواند موجب تغییر دهک رفاهی خانوار و حتی قطع یارانه نقدی یا کالابرگ آن شود.

در بسیاری از پرونده‌های مربوط به کلاهبرداری اینترنتی، فروش کالا در بازار غیررسمی، معاملات بدون فاکتور و فعالیت‌های سوداگرانه، حساب بانکی حلقه اصلی انتقال پول است. وقتی منابع مالی میان تعداد زیادی حساب پراکنده شود، تشخیص ذی‌نفع نهایی دشوارتر خواهد شد. اما اگر حساب‌ها به‌صورت منظم به هویت واقعی اشخاص، شماره تلفن تأییدشده و نوع فعالیت اقتصادی آنان متصل باشند، امکان شناسایی الگوهای غیرعادی بیشتر می‌شود.

ساماندهی حساب‌ها البته نباید به معنای ایجاد محدودیت غیرمنطقی برای شهروندان یا صاحبان کسب‌وکار باشد. برخی افراد به دلیل نوع شغل، فعالیت در چند کسب‌وکار، مدیریت مالی خانواده یا استفاده از خدمات بانک‌های مختلف، به بیش از یک حساب نیاز دارند. بنابراین، مسئله اصلی حذف کورکورانه حساب‌ها نیست؛ بلکه باید حساب‌های غیرضروری، راکد، فاقد تراکنش معتبر یا مشکوک از حساب‌های فعال و دارای کارکرد روشن تفکیک شوند.

شفافیت درآمد؛ شرط اصلاح دهک‌بندی یارانه‌ای

دولت برای تخصیص منابع محدود یارانه‌ای ناگزیر است میان خانوارهای کم‌درآمد، متوسط و پردرآمد تمایز ایجاد کند. اگر این تفکیک بر پایه اطلاعات ناقص یا نادرست صورت گیرد، عدالت توزیعی آسیب می‌بیند. ممکن است یک خانوار واقعاً نیازمند، به دلیل ثبت گردش مالی غیرمرتبط در حساب بانکی خود در دهک‌های بالاتر قرار بگیرد و از حمایت حذف شود.

در مقابل، فردی با درآمد بالا که فعالیت مالی خود را میان حساب‌های متعدد یا حساب‌های دیگران تقسیم کرده است، همچنان در فهرست دریافت‌کنندگان یارانه باقی بماند.

داده‌های بانکی به‌تنهایی نمی‌توانند معیار قطعی تشخیص رفاه باشند. گردش مالی بالا الزاماً به معنای درآمد بالا نیست؛ ممکن است یک حساب متعلق به فروشنده خرد، مدیر ساختمان، مسئول صندوق خانوادگی یا فردی باشد که برای دیگران وجوهی را دریافت و پرداخت می‌کند. همچنین دریافت وام، فروش یک دارایی یا جابه‌جایی پول میان اعضای خانواده می‌تواند به‌صورت موقت گردش حساب را افزایش دهد.

با این حال، داده‌های بانکی در کنار سایر اطلاعات اقتصادی، یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها برای نزدیک شدن به تصویر واقعی درآمد خانوار است. وقتی حساب‌های هر فرد ساماندهی شود و امکان تفکیک حساب شخصی از حساب تجاری فراهم آید، تحلیل داده‌ها نیز دقیق‌تر می‌شود.

در این صورت، تراکنش‌های مربوط به فروش کالا یا خدمات با هزینه‌ها و دریافت‌های روزمره خانوار خلط نمی‌شود و ارزیابی توان مالی افراد واقع‌بینانه‌تر خواهد بود.

تفکیک حساب تجاری و شخصی از این منظر اهمیت دوچندان دارد. صاحبان مشاغل کوچک و متوسط نباید به دلیل گردش طبیعی کسب‌وکار خود، به‌طور خودکار در گروه‌های پردرآمد قرار گیرند. در مقابل، فعالان اقتصادی نیز باید برای فعالیت حرفه‌ای خود حسابی مشخص داشته باشند تا درآمد، هزینه، مالیات و جریان نقدی کسب‌وکارشان شفاف باشد. چنین تفکیکی به نفع بانک‌ها، سازمان امور مالیاتی، نهادهای رفاهی و خود صاحبان کسب‌وکار است.

اتصال داده‌ها و ضرورت حفظ حقوق مردم

موفقیت برنامه کاهش حساب‌های مازاد، تنها به بستن حساب‌های غیرفعال محدود نمی‌شود. این سیاست نیازمند اتصال هوشمند داده‌های بانکی به سامانه‌های هویتی، مالیاتی، رفاهی و تجاری است. هرگونه تصمیم درباره دهک‌بندی یا برخورد با تراکنش‌های مشکوک باید بر پایه اطلاعات چندمنبعی و قابل راستی‌آزمایی اتخاذ شود؛ زیرا اتکا به یک شاخص می‌تواند به تصمیم‌های ناعادلانه منجر شود.

در کنار تقویت نظارت، حفظ حقوق شهروندان نیز ضروری است. صاحبان حساب باید از وضعیت حساب‌های خود، علت محدودیت احتمالی و مسیر اعتراض آگاه باشند. اگر یک خانوار به دلیل اطلاعات بانکی نادرست یا گردش مالی غیرواقعی در دهک نامناسب قرار گرفت، باید بتواند در زمان مشخص اعتراض کند و مستندات خود را ارائه دهد.

نبود سازوکار شفاف اعتراض، اعتماد عمومی به سیاست‌های رفاهی و بانکی را کاهش می‌دهد.

بانک‌ها نیز در این فرآیند نقش محوری دارند. اطلاع‌رسانی روشن درباره حساب‌های راکد، حساب‌های دارای نقص اطلاعات هویتی و الزامات مربوط به به‌روزرسانی مشخصات مشتریان، می‌تواند مانع از ایجاد مشکل برای مردم شود. همچنین باید از تحمیل مراجعه‌های غیرضروری به شعب جلوگیری و بخش عمده فرایندهای تأیید هویت، اعلام حساب فعال و اصلاح اطلاعات از طریق ابزارهای غیرحضوری انجام شود.

سخن پایانی

ساماندهی حساب‌های بانکی، در نهایت بخشی از یک پروژه بزرگ‌تر برای شفافیت اقتصادی است. اگر این اقدام با اصلاح نظام مالیاتی، توسعه پرداخت‌های رسمی، مقابله با حساب‌های اجاره‌ای، تفکیک حساب‌های تجاری و شخصی و بازنگری در شاخص‌های دهک‌بندی همراه شود، می‌تواند به کاهش خطا در تخصیص یارانه‌ها کمک کند. در غیر این صورت، محدود کردن تعداد حساب‌ها بدون تکمیل زیرساخت‌های اطلاعاتی، تنها بخشی از مسئله را حل خواهد کرد.

پولی کردن کسری بودجه؛ مسیر کوتاه بی‌ثباتی تورمی

تأمین کسری بودجه از مسیر رشد پول و اعتبار، بدون افزایش ظرفیت تولید، می‌تواند تورم و بی‌ثباتی اقتصادی را تشدید کند.

به گزارش مهر، در ارزیابی شرایط اقتصادی، نباید تمام توجه را به منشأ شوک‌ها معطوف کرد؛ آنچه در نهایت مسیر تورم را تعیین می‌کند، نحوه واکنش سیاست‌گذار به این شوک‌هاست. اقتصاد ممکن است در مقاطعی با افزایش هزینه‌های عمومی، نوسان درآمدها و فشار بر ظرفیت عرضه روبه‌رو شود، اما این تحولات زمانی به بی‌ثباتی گسترده قیمتی تبدیل می‌شوند که کسری‌های مالی به رشد بی‌ضابطه پول و اعتبار منجر شوند.

مسئله اصلی این است که افزایش حجم پول، به‌خودی‌خود ظرفیت واقعی اقتصاد را بیشتر نمی‌کند. هنگامی که امکان افزایش سریع تولید و عرضه وجود ندارد، تزریق نقدینگی عمدتاً به افزایش تقاضای اسمی منجر می‌شود. در چنین فضایی، بخشی از پول جدید وارد بازار کالا و خدمات و بخشی دیگر وارد بازار ارز، طلا و دارایی‌ها می‌شود. حاصل این فرایند، افزایش قیمت‌ها و تقویت انتظارات تورمی است.

پولی‌شدن کسری بودجه نیز فقط به استقراض آشکار دولت از بانک مرکزی محدود نمی‌شود. تأمین مالی تکلیفی از طریق بانک‌ها، اضافه‌برداشت شبکه بانکی، انباشت بدهی‌های دولت و انتقال تعهدات فاقد منبع به مؤسسات مالی نیز ممکن است در نهایت به افزایش پایه پولی و نقدینگی بینجامد. بنابراین، برای ارزیابی آثار تورمی باید به نتیجه نهایی عملیات مالی دولت توجه کرد، نه صرفاً عنوان حقوقی روش تأمین کسری.

خطر بزرگ‌تر زمانی ظاهر می‌شود که تورم بالا رفتار فعالان اقتصادی را تغییر دهد. خانوارها تمایل کمتری به نگهداری پول ملی پیدا می‌کنند، بنگاه‌ها قیمت‌ها را با سرعت بیشتری تعدیل می‌کنند و تقاضا برای دارایی‌های جایگزین افزایش می‌یابد. در این مرحله، انتظارات تورمی دیگر فقط پیامد افزایش قیمت‌ها نیست، بلکه خود به یکی از عوامل تداوم تورم تبدیل می‌شود.

هم‌زمان، افزایش قیمت‌ها هزینه‌های دولت را نیز بالا می‌برد. پرداخت حقوق، اجرای طرح‌ها و تأمین خدمات عمومی به منابع بیشتری نیاز پیدا می‌کند و کسری بودجه دوباره افزایش می‌یابد. به این ترتیب، چرخه‌ای شکل می‌گیرد که در آن کسری، نقدینگی را افزایش می‌دهد و تورم نیز کسری را بزرگ‌تر می‌کند. هرچه این چرخه بیشتر ادامه یابد، متوقف‌کردن آن دشوارتر و پرهزینه‌تر خواهد شد.

راه‌حل، انکار نیازهای بودجه‌ای یا توقف خدمات ضروری نیست، بلکه تنظیم یک بودجه واقع‌بینانه و اولویت‌بندی‌شده است. مخارج حیاتی باید حفظ شود، اما تعهدات کم‌اولویت و فاقد منبع باید تعدیل یا به تعویق بیفتد. همچنین لازم است از تحمیل بار مالی جدید به بانک‌ها و استفاده غیرشفاف از ظرفیت ترازنامه بانک مرکزی جلوگیری شود.

در نهایت، حفظ ثبات پولی در شرایط پرریسک، تنها یک ملاحظه فنی نیست. تورم بالا بیشترین فشار را بر حقوق‌بگیران، بازنشستگان و خانوارهای فاقد دارایی وارد می‌کند و می‌تواند قدرت خرید، اعتماد عمومی و ثبات اجتماعی را تضعیف کند. به همین دلیل، پرهیز از تأمین پولی کسری بودجه باید یکی از اصلی‌ترین خطوط قرمز سیاست‌گذاری اقتصادی باشد.

دریچه

مسیرهای موفقیت شرکت‌های جهان

برخلاف شرکت‌های بزرگ فناوری که به ولخرجی‌های عظیم در حوزه هوش مصنوعی دست زده‌اند، اپل مسیر متفاوتی را طی کرده و به تازگی به نقطه عطف ارزش بازار ۵ تریلیون دلار دست یافته است.

به گزارش ایسنا، اپل تلفن‌ها و رایانه‌هایی را تولید می‌کند که میلیاردها نفر برای دسترسی به چت‌بات‌ها و عوامل هوش مصنوعی از آنها استفاده می‌کنند. اما این شرکت به عقب ماندن در هوش مصنوعی متهم شده و کسب‌وکار اصلی آن ممکن است فرصت‌های رشد کمتری نسبت به یک فناوری جدید با پیشرفت سریع داشته باشد.

در همین حال، انویدیا تراشه‌ها و ابزارهای توسعه‌دهنده‌ای را تولید می‌کند که هوش مصنوعی را تقویت می‌کنند. این فناوری برای آینده فناوری ضروری است و در برابر عدم قطعیتی که با آن همراه است، آسیب‌پذیرتر است.

نویدیا تنها چند ماه پس از رسیدن به ارزش بازار ۴ تریلیون دلار در ژوئیه گذشته، اولین شرکتی بود که در اکتبر به نقطه عطف ارزش بازار ۵ تریلیون دلاری رسید. اما اپل در ژوئیه با پیشی گرفتن از این تولیدکننده تراشه، به ارزشمندترین شرکت جهان تبدیل شد.

مزیت آیفون

اپل برخلاف بسیاری از همتایان بزرگ فناوری خود، میلیاردها دلار برای ساخت مراکز داده جدید خرج نمی‌کند. در عوض، درآمد این شرکت تا حد زیادی از فروش آیفون حاصل می‌شود؛ دقیقا همان نوع تجارت ثابت و قابل پیش‌بینی که برای سرمایه‌گذاران جذاب است.

درآمد آیفون اپل در سه‌ماهه مالی اخیر این شرکت در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۲۲ درصد افزایش یافته است. درآمد کلی نسبت به سال گذشته ۱۶ درصد افزایش یافته و از انتظارات وال استریت فراتر رفته است.

اما تحلیلگران در حال بررسی این موضوع هستند که آیا این شرکت قصد دارد محصولات موفق خود را در عصر هوش مصنوعی بازسازی کند و محصولات جدیدی توسعه دهد یا خیر. اپل با نوآوری‌های هوش مصنوعی مانند دستیار هوش مصنوعی سیری که قرار است پاییز امسال عرضه شود، با مشکلاتی روبرو شده است.

با این حال، موفقیت آیفون فعلا برخی از این نگرانی‌ها را برطرف کرده است؛ به خصوص از آنجایی که اپل می‌تواند با شرکت‌های دیگری مانند گوگل برای استفاده از مدل‌های هوش مصنوعی آنها همکاری کند. آنوراگ رانا، تحلیلگر بلومبرگ اینتلیجنس، گفت: «دلیل اینکه اپل اینقدر خوب عمل کرده، این است که مردم بالاخره متوجه شده‌اند که برای حضور در این بازار نیازی به صرف صدها میلیارد دلار ندارند، زیرا آنها از هر مدل (هوش مصنوعی) بهتری که وجود داشته باشد استفاده می‌کنند و آن مدل، امتیاز حضور در آیفون را خواهد داشت.»

اما هوش مصنوعی به روش دیگری بر این شرکت تاثیر گذاشته است. کمبود تراشه حافظه ناشی از ساخت مرکز داده هوش مصنوعی باعث شده است اپل قیمت رایانه‌های مک، آیپدها و سایر محصولات را افزایش دهد و برخی از تحلیلگران معتقدند که آیفون‌ها می‌توانند در مرحله بعدی باشند. این شرکت اخیرا به جای خرید آیفون‌ها، آیپدها، اپل واچ‌ها و مک‌ها، برنامه اجاره مشتری را راه‌اندازی کرده است که می‌تواند باعث شود دستگاه‌ها مقرون به صرفه‌تر به نظر برسند.

اپل اعلام کرد که انتظار دارد هزینه‌های حافظه برای سه‌ماهه سپتامبر حتی بالاتر هم برود. سهام این شرکت پس از انتشار گزارش درآمد اپل، در زمان بسته شدن بازار در پنجشنبه گذشته، بیش از ۶ درصد کاهش یافت.

تیم کوک، مدیرعامل اپل، در جلسه توجیهی درآمد این شرکت که آخرین جلسه حضورش به عنوان مدیر اجرایی این شرکت بود، گفت: «ما با اکراه قیمت‌ها را افزایش دادیم. ما این کار را کردیم زیرا در شرایطی هستیم که من به عنوان سیل ۱۰۰ ساله قیمت‌گذاری تراشه حافظه و افزایش تصاعدی قیمت تراشه حافظه، توصیف می‌کنم.»

نمونه بارز رونق هوش مصنوعی

تراشه‌های انویدیا برای مراکز داده هوش مصنوعی ضروری هستند و کسب‌وکار آن را به ارتفاعات نجومی سوق می‌دهند.

این شرکت در آخرین گزارش درآمد خود در ماه مه، درآمد رکوردشکنی را گزارش کرد که ۲۰ درصد نسبت به سه ماهه قبل و ۸۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است. و شرکت اینترنشنال دیتا در اوایل سال جاری به سی‌ان‌ان گفت که این شرکت ۸۱ درصد از سهم بازار تراشه‌های مرکز داده را در اختیار دارد. اما این موفقیت به این معنی است که سرمایه‌گذاران و تحلیلگران اکنون انتظار رشد انفجاری در هر سه‌ماهه را دارند. و اینکه آیا در بلندمدت به این انتظارات دست می‌یابد یا خیر، تا حد زیادی به این بستگی دارد که آیا غول‌های فناوری به هزینه‌های کلان در مراکز داده ادامه می‌دهند یا خیر. همچنین نگرانی‌های فزاینده‌ای وجود دارد که شرکت‌های هوش مصنوعی از طریق مجموعه‌ای از معاملات مالی از یکدیگر حمایت می‌کنند و انویدیا در قلب این نگرانی‌ها قرار دارد. انویدیا میلیاردها دلار در شرکت‌هایی مانند اوپن‌ای‌آی و آنتروپیک سرمایه‌گذاری کرده است که به نوبه خود متعهد به خرید تراشه‌های انویدیا شده‌اند.

بر اساس گزارش سی‌ان‌ان، فروش تراشه‌های انویدیا، این شرکت را به بزرگترین ذینفع رونق هوش مصنوعی تبدیل کرده است. اما مصرف‌کنندگان هنوز برای استفاده از خدمات هوش مصنوعی - مانند آنچه اپل می‌سازد - به تلفن‌های هوشمند یا لپ‌تاپ نیاز دارند.